

YEMLERİN BESİN MADDE BİLEŞENLERİ

BÖLÜM 2

Canan KOP BOZBAY ¹

| 1. GİRİŞ

Çiftlik hayvanlarının üretkenlik düzeyleri, genetik potansiyelleri, tükettikleri yemlerin kalitesi ve içinde bulundukları çevresel koşullar tarafından belirlenir. Bu üretkenlik, et, süt, yumurta, döl verimi ya da iş gücü gibi çıktılar üzerinden değerlendirilir. Hayvan besleme, yemin hayvan vücuduna alındıktan sonra geçirdiği biyokimyasal ve fizyolojik süreçleri inceleyen bir bilim dalıdır. Bu bilimsel yaklaşım sayesinde hayvanların sahip olduğu genetik potansiyelin tam anlamıyla ortaya konulması mümkün olur. Bu süreçlerin anlaşılması, hayvanlara sağlanan besinlerin ne ölçüde değerlendirildiğini ortaya koyar. Yetersiz ya da dengesiz beslenme durumunda, hayvanlar genetik kapasitelerini tam olarak kullanamazlar. Bu durum sadece verim düşüklüğüne değil, aynı zamanda hayvancılık işletmelerinde ekonomik kayıplara da neden olur. Bu nedenle, besleme stratejileri hayvancılıkta verimliliğin ve kârlılığın temel unsurlarından biridir.

Hayvanların doğru ve eksiksiz beslenmeleri için, yemlerin yapısında bulunan besin maddelerinin bilinmesi ve bunların miktarlarının tespit edilmesi, hayvan beslemede bu maddelerin ihtiyaca göre kullanılmasının ilk ve en önemli başlıklarından birini oluşturur. Yemlerin yapısında bulunan besin maddeleri, hayvanın metabolizması için gerekli olan ve bir yemin bileşimini oluşturan kimyasal öğelerdir. Bunlar arasında proteinler, yağlar, karbonhidratlar, vitaminler ve mineraller yer alır. Yem hammaddeleri, içeriklerindeki besin madde bileşenlerine göre farklılık göstermektedir (Tablo 1). Örneğin, tahıllar nişasta bakımından

¹ Doç. Dr. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Zootečni Bölümü, cbozbay@ogu.edu.tr, ORCID iD: 0000-0002-8071-5860

KAYNAKLAR

1. CIAP. *Manual del protagonista, nutrición animal* 2016. (05/06/2025 tarihinde <https://www.ciap.org.ar/Sitio/Archivos/ManualdeNutricionAnimal.pdf> adresinden ulaşılmıştır).
2. Possehl. *Una buena nutrición – Alimentación animal* 2021. (21/05/2025 tarihinde <https://www.possehl.mx/buena-nutricion-alimentacion-animal/#:~:text=Los%20cinco%20principales%20nutrientes%20que,y%20aprovechamiento%20de%20los%20nutrientes> adresinden ulaşılmıştır).
3. Gaggiotti M. Los alimentos y su valor nutritivo. *XXI Curso Internacional de Lechería para profesionales de América Latina*. 2007; 23-29.
4. Adrián Catrileo S, Claudio Rojas C. *Nutrientes de los aumentos y requerimientos del ganado*. (10/06/205 tarihinde <https://www.scribd.com/document/684040380/umineko> adresinden ulaşılmıştır).
5. Kop Bozbay C, İpçak H. Hayvan Besleme Biyokimyası. Karbonhidratlar. Editörler Özdoğan M, Serbester, U. 2024; 43-59. Akademisyen Kitabevi.
6. İpçak H, Kop Bozbay C. Hayvan Besleme Biyokimyası. Proteinler. Editörler Özdoğan M, Serbester, U. 2024; 81-108. Akademisyen Kitabevi.
7. Morea. *Nutrición animal*. Los principales grupos de nutrientes en la alimentación de animales de granja. (21/05/2025 tarihinde <https://morea.es/grupos-nutrientes/> adresinden ulaşılmıştır). <https://morea.es/grupos-nutrientes/> Los principales grupos de nutrientes en la alimentación de animales de granja [Erişim: 21.05.2025]
8. Üstündağ AÖ, Parlar M. Hayvan Besleme Biyokimyası. Mineraller. Editörler Özdoğan M, Serbester, U. 2024; 121-145. Akademisyen Kitabevi.
9. Tüzün CG. Hayvan Besleme Biyokimyası. Vitaminler. Editörler Özdoğan M, Serbester, U. 2024; 147-169. Akademisyen Kitabevi.